

Список використаних джерел

1. Савченко А. А. Правова культура як атрибут культури суспільства. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2020. № 2. С. 32–36.
2. Правова культура. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ. 2003. Т. 5. 736 с.
3. Правова культура і підприємництво / ред.: В. М. Селіванов. Київ-Донецьк. 1999. 280 с.
4. Карась А. Ф. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і неklasичних інтерпретаціях: Монографія. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 520 с.
5. Оніщенко Н. М. Макаренко Л. О. Правова культура як феномен громадянського суспільства. *Держава і право. Серія: Юридичні науки*. 2015. Вип. 68. С. 3–15.
6. Ярунів М. І. Формування правової культури юриста в умовах побудови громадянського суспільства. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Політологія. 2017. № 2. С. 381–384.
7. Колодій А. М. Громадянське суспільство та правова держава: проблеми і шляхи розбудови. *Право України*. №7. 2010. С. 12–17.
8. Минькович-Слободяник О. В. Правова і політична культура як невід'ємні складові громадянського суспільства. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2014. Вип. 63. С. 29–34.

Захаренко Людмила Миколаївна,
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем психологічного забезпечення
та психофізіологічних досліджень
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат психологічних наук
Корнійчук Юрій Миколайович,
старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ

НАДАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ СПЕЦІАЛЬНИМИ ЕКІПАЖАМИ ПОЛІЦІЇ «БІЛИЙ ЯНГОЛЬ»

Розплющимо очі наших сердець на присутність янголів

Згідно із положеннями ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення

публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [1].

Науковець Зозуля І. В. (2019) стверджує, що поліцейська послуга є одночасно як відокремлена частина поліцейської діяльності та як функціональна наддіяльність, що розповсюджується на всю сферу поліцейської діяльності [4].

Під час війни поліцейські працюють у посиленому режимі та «дійсно показують наскільки вони кваліфіковані працівники, виконуючи свої безпосередні професійні обов'язки та навіть більше, ніж від них міг очікувати народ України» [7, с. 212].

В умовах воєнного стану Національна поліція виконує загальні і спеціальні завдання захисного та правоохоронного спрямування. Це потребує оптимізації її діяльності, щоб ефективніше виконувати визначені державою повноваження. За словами экс-очільника Нацполу, Міністра МВС України Ігоря Клименка, одним з найголовніших обов'язків поліції в умовах воєнного стану є евакуація та допомога людям [2]. Значною мірою цьому сприяє реалізація Національною поліцією України проєкту «Білий Янгол», що розпочалася у 2022 році за сприяння керівництва МВС України та Національної поліції України.

Назва «Білий Янгол» має глибокий сенс. У християнській, мусульманській і юдейській релігіях янгол (від грец. «ангелос» – посланець) – це особлива духовна істота, створена Богом; збірний образ небесних сил, духи невидимі і безтілесні; посередник між Богом і людьми, що виконує волю Бога. Ангели раптово й несподівано втручаються в людське життя. Люди не завжди встигають розпізнати їх, коли вони з'являються й зникають, проте їх поява змінює хід подій. Янголом також може називатися і людина, послана Богом іншій людині з певною метою [6].

Відповідно до результатів наукового дослідження Савелюк Н. (2018) внутрішньою релігійною мотивацією дорослих є не розмова з Богом, а досягнення стану внутрішнього благополуччя є [5].

Достеменно не відомо, хто першим назвав «білими янголами» людей, які надавали допомогу людям у зоні ведення активних бойових дій на сході України. Існує думка, що так назвали екіпаж, який пересувався на білому авто швидкої допомоги [3].

У грудні 2022 року Донецька обласна державна адміністрація оголосила про роботу чотирьох спецекіпажів поліції «Білий Янгол» на всій лінії бойових дій Донеччини [2]. У березні 2023 року про роботу екіпажів «Білі янголи Луганщини» в деокупованих населених пунктах області повідомила Луганська обласна державна адміністрація [3].

Надзвичайна складність надання поліцейських послуг в умовах воєнного стану вимагає високої професійної майстерності поліцейських.

Спеціальні екіпажі поліції «Білий янгол» складаються із поліцейських (чоловічої та жіночої статі), які пройшли відбір та підготовку (тривалістю до місяця). Поліцейські ознайомилися із правилами проведення евакуаційних заходів, пройшли курс тактичної медицини від парамедиків із США,

спеціалізовану підготовку з тактичних дій та надання домедичної допомоги пораненим.

Кожен спецекіпаж «Білий Янгол» має у своєму розпорядженні броньований транспорт підвищеної прохідності, обладнаний засобами зв'язку, сучасними засоби надання екстреної домедичної допомоги, необхідними медичними наборами, захисними комплектами (касками та бронежилетами, у тому числі дитячими бронежилетами для трьох вікових категорій, для захисту людей під час евакуації). Обладнання для екіпажів передано МВС України, Донецькою та Луганською обласними військовими адміністраціями та громадськими організаціями.

Основні завдання спеціальних екіпажів поліції «Білий Янгол»:

– евакуація населення з місць, наближених до районів активних бойових дій;

– надання домедичної допомоги пораненим з числа цивільного населення та евакуація їх з місця обстрілу;

– супровід та доставка гуманітарних вантажів (вода, їжа, ліки) до прифронтових населених пунктів, які щодня перебувають під ворожими обстрілами.

Професійна діяльність «янголів» поліції – поліцейських, які входять до складу спеціальних екіпажів поліції «Білий Янгол», проходить у зоні активних бойових дій, саме там, куди рідко ризикують приїжджати волонтери. «Янголи» поліції мають досвід евакуації людей та доставки гуманітарних вантажів у ризикованих ситуаціях, ворожих зіткнень, дехто з них був поранений.

Створення спеціальних екіпажів поліції «Білий Янгол» дозволило надавати від імені держави поліцейські послуги з протидії воєнним загрозам, сприяло покращенню форм і методів взаємодії поліції та громадськості у справі забезпечення режиму воєнного стану, формуванню позитивного іміджу сучасного поліцейського.

Отже, діяльність спеціальних екіпажів поліції «Білий Янгол» та «янголів»-поліцейських уже увійшла в новітню історію української поліції.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: Закон України Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 03.05.2023).

2. Евакуаційні групи «Білий Янгол» запрацювали на всій лінії бойових дій Донеччини. 20 грудня 2022 р. *Донецька обласна державна адміністрація*. URL: <https://dn.gov.ua/news/evakuacijni-grupi-bilij-yangol-zapracyovali-na-vsij-linii-bojovih-dij-donechchini> (дата звернення: 03.05.2023).

3. Евакуаційна група поліції «Білі янголи Луганщини» розпочинає роботу в деокупованих населених пунктах. 30 березня 2023 року. *Луганська обласна державна адміністрація* : URL: <http://loga.gov.ua/oda/press/news/evakuacijna-grupa-policiyi-bili-yangoli-luganshchini-rozprochinaie-robotu-v> (дата звернення: 03.05.2023).

4. Зозуля І. В. Поліцейські послуги в законодавстві України та на практиці.

Форум права. 2019. № 3. С. 21–38. URL: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3362208>

5. Савелюк Н. Психологічні особливості релігійної соціалізації особистості: вікові аспекти. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2018. № 2 (9). С. 64–67. DOI : [https://doi.org/10.17721/BSP.2018.2\(9\).16](https://doi.org/10.17721/BSP.2018.2(9).16)

6. Трачук Т. Біблія про втручання ангелів. *Дивен світ*. 28.11.2022. URL: <https://dyvensvit.org/top/1029956/> (дата звернення: 03.05.2023).

7. Турбал А. Є., Шпиталенко Г. А. Особливості роботи Національної поліції України в умовах воєнного стану. *Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє : мат-ли Всеукр. наук. конферен. з наук. участю* (м. Черкаси, 20 квіт. 2023 р.). Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗН України. 2023. С. 211–213.

Іващенко Віта Олександрівна,
*професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого
права Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ

В умовах сьогодення для України питання забезпечення правопорядку постало особливо гостро. Пояснюється це необхідністю збереження та відновлення територіальної цілісності, подолання російської агресії, дотримання прав та свобод людини і громадянина в Україні та за її межами.

Звернемо увагу, що в 2022 році структура злочинності в нашій державі суттєво змінилася, в порівнянні з попередніми роками. Спостерігалось різке зростання злочинів проти основ національної безпеки України. Тому було посилено відповідальність за вчинення зазначених суспільно небезпечних діянь. Розглянемо окремі аспекти кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України, що передбачені розділом I Особливої частини Кримінального кодексу України (далі – КК) [1].

Зауважимо, що суттєві зміни та доповнення в КК щодо цих злочинів законодавець почав вносити, починаючи ще з 2014 року.

За станом на сьогодні можемо зробити такі висновки.

По-перше, розширено коло злочинів проти основ національної безпеки України. Серед нових діянь: фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України (ст. 110-2 КК); колабораційна діяльність (ст. 111-1 КК); пособництво державі-агресору (ст. 111-2 КК); перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань (ст. 114-1 КК); несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух,